

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrske dežele za vsa leta 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za eden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vsa leta 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za eden mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, velja za celo leto 22 K, za pol leta 11 K; za četrt leta 5 K 50 h, za eden mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poštnina. — Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne osira. — Za oznanila plačuje se od peterostopne peti-vrste po 12 h, če se oznanilo enkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. — Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila t. j. administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Konsum v Rečici.

Pri okrožnem sodišču v Celju se je ta teden vršila kazenska obravnavna zastran konsuma v Rečici v Savinjski dolini. Obtoženci so sicer grečno utekli zasluženi obsodbi, ali »Slovenec« vendar nima vzroka se veseliti in klicati, da je ta zadeva »sijajno končana«.

Obravnavna je namreč vzel oproščenju obtožencev dokazala, kako gnala in slepar'ska je klerikalna organizacija in kakšnim nizkim namenom služi.

16 klerikalcev je sedelo na zatožni klopi, med njimi dva katoliška duhovnika, župnik Ulčnik in kaplan Zorko, poleg teh pa bivši mesarski hlapec in sedanjí revizor od vlade iz državnih sredstev podpirane »Gospodarske zveze« Lojze Pelc.

Konsum v Rečici je bil ustanovljen l. 1899. O dogodkih in lopovščinah, ki so se sploh godile v tem društvu smo že dostikrat pisali in se zato lahko omejimo na to, kar je povedala obtožnica.

Po zakonu — pravi obtožnica — bi bil moral konsum v Rečici kupčevati samo s svojimi člani. Ali že od vsega začetka je kupčeval tudi z nečlani in je dajal v svoji prodajalni blago vsakomur, kdor je prišel, naj je bil člen ali ne. Vodstvo konsuma je očitno izražalo, da ima konsum namen uničiti nasprotne trgovce in obrtnike, kar je najlažje dosegel s tem, da je prodajal svoje blago tudi nečlanom in tudi pod ceno. Tako sta jeseni l. 1900 kaplan Melhijor Zorko in njegov brat pregovorila Fr. Krčka, da naj tudi od nečlanov kupi masla, ki naj bi ga konsum na debelo prodal zopet nečlanom. Tudi sta kaplan in njegov brat sama kupila masla od nečlanov in konsum je to maslo prodal nečlanu, nekemu Hinterbergerju v Welsu, ter tako domačim ljudem odvzel zaslužek.

Tudi so nečlani na izposojene knjižice dobivali blago in je brat kaplana Zorkota sam svetoval ljudem, naj posojajo knjižice tudi nečlanom.

Kako škodljivo je bilo delovanje konsuma, kaže najbolje dejstvo, da se je zadnji čas mnogo rokodelcev in obrtnikov moralo izseliti, ker niso mogli prenesti konkurence konsumnega društva.

Računski sklep in bilanco za l. 1900 je konsum sestavil revizor »Gospodarske zveze« Alojzij Pelc. Občni zbor je Pelcovo bilanco odobril in se je ista predložila okr. glavarstvu. Dne 29. maja 1901 pa je občni zbor odobril drugo bilanco, za isti čas poslovanja, za katero je bil že predložil bilanco. Tudi to drugo bilanco je sestavil Pelc. Med tem pa, ko je v prvi bilanci izkazano 7017 K 20 v kosmatega in 2765 K 90 v čistega dobička, je druga bilanca izkazala samo še 272 K 30 v čistega dobička. Obtožnica pravi, da se ne gre za pomoto, nego da je Pelc v dogovoru s kaplanom Zorkotom in njegovim bratom znižal čisti dobiček na ta način, da je črtal v drugi bilanci znesek 1800 kron, ki je v knjigi izkazan kot posojilo in se v prvi bilanci nahaja med aktivami ter svoje voljno preuredil še celo vrsto drugih bilančnih postavk, vse to, ker so konsumarji vedeli, da je le čisti dobiček do 600 K davka prost.

Pelc je torej falsificiral bilanco, drugi obtoženci pa so vedeli, da je bilanca falsificirana in so jo vendar odobrili ter predložili. Slišalo se je, da je bil prvi račun napačen in da je zaradi tega izkazal velik dobiček, da bi si konsum pridobil za upanje ljudstva, a to je neverjetno, ker je bil prvi račun pravilno sestavljen in šele drugi falsificiran.

To je na kratko povedana vsebina obtožnice.

Zasliševanje prič je spravilo zanimive reči na dan.

Soobtoženi Semec je konsum. poslovodji Zorku povedal v obraz, da je deloma dajal nečlanom blago in nagovarjal ljudi, da to store na izposojene knjižice.

Cela vrsta drugih prič je potrdila, da je konsum delal naravnost na to, da uniči trgovce in obrtnike.

Požtar in občinski tajnik Zdravko Deleja, ki je bil podpredsednik konsuma, je pripoznal, da je samo radi tega iz konsuma izstopil, ker je spoznal, da ima konsum politične namene in da hoče trgovce in obrtnike uničiti. Zorko mu je sam rekel, da prodaja blago tudi nečlanom na izposojene knjižice.

Trgovca Vukič iz Mozirja je izpovedal, da ga je konsumno društvo silno oškodovalo in da je sploh znano, da se je prodajalo tudi nečlanom. Kaplan Zorko je rekel, da je Vukič njegov sovražnik, češ, izrazil se je, da bi bilo najbolje, ko bi se kaplana ustrelilo. Vukič je to odločno zanimal.

Usnar Banko je bil tudi član konsuma. V društvu je slišal, da bi mu bil konsum sicer delal tako konkurenco, da bi ga bil uničil. Vsled tega je izstopil. Koj na to je začelo njegovo podjetje nazadovati, in če bi ne imel filialke v Mozirju, bi bil že davno uničen. Godi se mu pa tako slabo, da bi šel najraje v Ameriko, kakor sta storila obrtnika Jerin in Dobnik, katera je konsum ugonobil.

Tudi Vid Perehlin je bil zaslišan kot prič, tisti nesrečnik, ki ga je brezmejna hudobija klerikalcev dolžila požga. Perehlin je klobučar in izhajal je dobro, dokler ni bil ustanovljen konsum. Ta je začel proti njemu najhujši boj. Konsum je prodajal klobuke po 30 do 40 kr. ceneje, kakor jih je sam plačal. Kaplan Zorko, njegov brat, župnik Ulčnik in župan so ga strastno in neusmiljeno preganjali kot liberalca in vrgli nanj sum, da je požigalec. Perehlin so zaprli. Med tem ko je

rehlina so zaprli. Med tem ko je Perehlin sedel v preiskovalnem zaporu, se je neki odbornik konzuma izrazil: »Perehlinasmo že stran spravili, zdaj moramo še Bankota, Semca in Terčaka uničiti.«

Trgovca Terčak je izpovedal, da je prodajal maslo na Gorenje-avstrijsko. Zorko mu je ponudil, nal dela skupno s konsumom; sam naj kupuje maslo od nečlanov, Zorko ga bo pa kupoval od konsumarjev. Pozneje se je pa Terčak prepričal, da je Zorko tudi od nečlanov kupil maslo in je prodal z dobičkom le 1 krajcarja pri kilogramu istemu trgovcu, s katerim je bil Terčak v zvezi. S tem je ogoljufal Terčaka pa tudi konsumno društvo, kajti stroški za vozno itd. so bili večji, kakor dobiček. To vse je potrdil tudi prič Terčak ml.

Trgovca Anton Turnšek in Tomaž Neuhold sta potrdila, da imata vsled konsuma jako veliko škodo in povedala, da je občno znano, da konsum tudi nečlanom prodaja, a konkretnih slučajev nista mogla povedati.

Glede falsificiranja bilanc ni bilo iz obtožencev ničesar spraviti, kar bi bilo stvar pojasnilo. Imeli so dve leti časa, da so se pomenili, kako bodo pred sodnijo govorili.

Kot izvedenci so bili zaslišani davčni nadzornik dr. Kermavner, mestni blagajnik Lang in posojilnični vodja Lončar, ki so izrekli, da je »knjigovodstvo v neredu in da so nekatere stvari večkrat črtane in zopet vpisane«. Izrezaval je obtožence famozni zastopnik poljedelskega ministrstva, Brunner, ki je dejal, da je Pelc najbrž v dobri veri napačno bilanco napravil po tem, kar so mu konsumarji povedali. Približno tako je Pelc tudi v preiskavi govoril.

Obtoženci so glede prodajanja nečlanom vse tajili, glede falsificiranja bilanc pa pravili, da se ne spoznajo na račune, med tem ko je

Pelc rekel, da se je zanašal na konsumarje in vpisal, kar so mu oni rekli. V tem okviru sta delala tudi zagovornika.

Obtoženci so bili oproščeni, a to oproščenje obsega moralno obsodbo te druhali. Sodišče je namreč priznalo, kar je dokazala obravnavna, da je bilanca falsificirana, oprostilo pa je obtožence, češ, da se ni dokazalo, da je bila bilanca namenoma falsificirana. Glede prodajanja nečlanom so bili oproščeni, ker je dokazani služaj že zastaral.

Obtoženci so imeli prav pasjo srečo in so ušli zasluženi kazni, a obravnavna je vendar pokazala, kaka sleparska, ničvredna banda je zbrana v tem konsumu in kako ta banda rešuje naše »dobro ljudstvo«.

Državni zbor.

Včerašnja seja je bila posvečena zapovedniku 10. voja v Przemyslu, generalu Galgoczyju. Ker pa sta bila ministrski predsednik in brambovski minister tako premetena, da sta dan poprej Galgoczyja prala, je bil efekt posl. Daszynskega vidno oslavljen. Pa tudi sicer je bilo opazovati, da se je interpelant premoval.

Pred sejo je bilo zopet podanih več interpelacij. Posl. Schummeier je interpeliral brambovskega ministra zaradi konkurence, ki jo napravljajo vojaške godbe civilnim kapelam. — Koroški poslanci so interpelirali železniškega ministra zaradi opustitve direktnih vlakov 915 in 916 z južnega kolodvora v Beljaku v Pontebo — Poljedelski minister je odgovarjal na nekatere interpelacije, med njimi tudi na ono posl. dr. Šusteršiča glede pospeševanja železniškega projekta Škofja Loka — Železniki.

Posl. Daszynski je potem obširno utemeljeval svoj nujni predlog o postopanju generala Galgoczyja. Tri leta se že brezuspešno razkrivajo vse krivice, ki jih dela ta general svojim podložnikom in meščanstvu

LISTEK.

„Azrael“

Legenda v štirih dejanjih (6 slikah). Besedilo spisal Ferdinand Fontana (prevel A. Funtek), uglašil Albert Franchetti.

V torek, 10. t. m. pride na slovenski oder operna noviteta „Azrael“. Dejanje se vrši v XIII. veku deloma v peklu, deloma v nebesih, deloma v Brabantu. Glavne vloge imajo bivši plemič, sedaj prokleti angel Azrael (g. Vlček), njegova soproga, ki nastopa kot angel Nefta ali kot nuna Klotilda (gđ. Prochazkova), ciganka Loretta (ga. Svoboda-Hanusova), princezinja brabantka, Lidoro, (gđ. Glivarčeva), Lucifer (g. Aschenbrenner), in brabantski kralj. Zbor tvorijo demoni, duše prokletih, angeli, kerubimi, nebeščanke, mučeniki, patriarhi, cigani, ribiči, paži, vitezi, kmetje, kmetice, nune in vojaki.

Vsebinska besedila te romantične opere je sledeča:

I. dej. 1. slika: V peklenjski jami. V ozadju divjajo demoni in sprejemajo krohotaje duše prokletih. Bivši angel Azrael je bil ujet v boju z Luciferjem. Satan se je bil uprl Bogu in

angeli so ga pobili. Azrael edini je moral v peklo, kjer toži po nebesih in po svoji ženi, angelu Nefti. Ker je Azrael verjel Luciferju, da je tudi Bog premagan, ga je Bog preklel. Azrael ne more sicer misliti več na rešitev iz pekla, a vendar duša mu hrepeni neprestano po sreči z Nefto in po blaženstvu, ki ga je užival pred obličjem Boga.

Tedaj nastopi Lucifer v spremstvu demonov in vragev orjakov. Hudiči ga pozdravljajo: »Papa Satanas, Aleppe! Slava in čast ti!« Voz z Luciferjem hoče kreniti v brezno, a nesrečni Azrael ustavi Satana ter ga prosi, naj mu pusti samo leto dni na zemljo. Prisega mu, da privede seboj dušo, ugrabljeno nebesom. Démoni svare Luciferja, naj ne sprejme ponudbe Azraela. Lucifer pa buti s trizobom ob tla, da zagrmí in treščí ter popadajo vsi na obraze. Satan dovoljuje Azraelu, da se vrne na zemljo za leto dni; toda če pride nazaj brez golobice, preneha biti demon ter postane človek, ki bo moral trpeti vse grozne muke, vsa strašna trpinčenja prokletih pogublencev. Azrael sprejme to pogodbo. Lucifer se odpelje s spremstvom, Azrael pa odide, poln lepih nad, iz pekla. Za njim se krobota tolpa hudobnih duhov.

2. slika. V nebesih. Nebeščani prepevajo: »Sancta Maria, mater Dei!« — po zlatih stopnicah pride angel Nefta. Njeno srečo ji kali zavest, da je njen soprog v peklu, ker je za hip dvomil nad zmago Boga. Padel je, a uprl se Bogu ni in tudi v peklu se ne vdeležuje bogokletnih bakhanalov. Nefta vé, da se je Azrael vrnil na zemljo, zato prosi Marijo, mater Božjo, naj jo pusti k njemu. Trdno upa, da ga s svojo ljubeznijo reši. Ako je postal Azrael nebes nevreden, naj bo pogubljena tudi ona ter se ne vrne v nebesa več. Nebeščani strme nad toliko požrtvovalnostjo V višavah vidijo, kako se je obsenčil obraz Marije s sočutjem. Glasovi kerubimov naznanjajo, da plava Marija k Božjemu prestolu ter dviga prosee svoje roke k Bogu Sinu. Svetel žarek pade na Nefto in nebeščani vzklikajo: »Gloria! Gospod je tvojo prošnjo uslišal!« Nefta ostavi nebesa ter se vrne na zemljo kot nuna Klotilda.

II. dej. V gozdu. Azrael v obleki plemiča se zbudi iz težkega spanja. Jutra zarja ugaša. Vesel se ozira po zeleničih drevesih in po cvetoči livadi. V daljavi zagleda grad. Tja se napoti.

Kmetje in kmetice prihajajo, da pripravijo prostor za kralja in njegovo hčer

Lidoro. Kralj jo sili, da si dobi soproga, toda Lidoro, magikinja in čarovnica, se je zaklela, da vzame za moža le onega, ki prenese bliske njenih oči. Nihče ne vzdrži pred njenim pogledom, in sedem let ni že nobenega snubea. Azrael se vrne in sliši pogovor kmetov. Takoj sklene, da premaga Lidoro.

Tedaj prispó Loretta in cigani. Vesela in živa Loretta prepeva o božiču Amorju, ki gotovo premaga tudi Lidoro, gazelo, ki išče snubea leva, ki zameta sužnje, a bo ljubila moža, ki ji bo gospod.

Kralj nastopi z Lidoro in s spremstvom. Star in bolan je že kralj in boji se, da umre brez potomca. Herold pozove še enkrat, naj se oglasi kak snubec, in pojavi se Azrael. Takoj se zaljubi vanj Loretta, toda Lidoro se mu roga. Azrael pa meri pogumno Lidoro, njegovim demonskim očem se Lidorin pogled ne more upirati. Premagana izroči prstan heroldu, naj ga da zmagovitemu snubeu toda Azrael ga noče, ker ve, da ga Lidoro ne le ne ljubi, nego sovraži. Zato vrže prstan Lidori pred noge. Žene brez ljubezni ne mara. Kraljevo spremstvo hoče zgrabiti predrznega žaljivca, toda cigani se potegnejo zanj. Vneti bi se moral boj, tedaj pride spreod nun, na

čelu jim Klotilda, ki hoče duhove pomiriti. Demon Azrael pa ji reče, da mu treba le migniti in vsakdo vrže ob tla koplje in meče. Klotildi se zdi Azraelov glas znan, Lidoro si hoče močnega junaka siloma osvojiti, Loretta pa kipi srce strastne ljubezni. Tudi Azraelu se zdi, da je Loretta nova njegova izvoljenka, ki mu da zopet vso zemsko srečo. Kmetje, ribiči in cigani slavé Azraela, vojaki pa hočejo boj. Na Lidorin migljaj potegnejo meče proti Azraelu, toda Azrael zakliče: »K tlom, meči!« zagrmí in treščí — meči vojakov so na tleh. Prestrašeni pokleknejo vsi, Klotilda (Nefta) pa ve, da ima pred seboj soproga Azraela, ki odhaja, roko v roki, z Loretto in s cigani.

III. dejanje Na bregu reke Schelde. Cigani, ciganke in ribiči prepevajo v mraku romance, zbirajo mreže in odhajajo v čolne počivat. Loretta prepeva o svoji ljubezni do skrivnostnega tujca, ki ji je prisegel ljubezen. Ne ve, kdo je junak, demon, vrag; ljubi ga vendarle. Azrael ji je vse.

Tedaj se priplazi Lidoro, ki je z magično umetnostjo izvedela, da je tujec demon Azrael in da ljubi Nefto. Uzlajena Lidoro hoče ugonobiti Azraela, zato pove Loretto, da je njen ljubeček

posebno poljski narodnosti ter socialnim strankam. Galgoczy je na pr. zavrnil neko razsodbo v poljskem jeziku, češ, da je pisana v neznanem jeziku. Bojkotiral je 17 obrtnih zavodov, kavarn, gostiln in trgovin. Vojvodni častnikom prepoveduje obiskovati poljsko gledališče in poljske plesse. Podčastnikom je prepovedal ples v Sokolovi dvorani, češ, da tam ni prostora za cesarske podčastnike. Vse to pa bi se mu še spregledalo, da bi ne bilo v njegovem področju toliko obsoseb in samomorov. Brambovski minister je nedavno izjavil, da je Galgoczy pri moštvu ljubljen in čislán, a tega nihče ne more verjeti, da bi si vsako leto toliko vojakov iz ljubezni in spoštovanja vzelo življenje.

Posl. Schneider je porabil priliko, da je razvija svojo mržnjo do Židov. Zagovarjal je Galgoczyja, češ, da dela prav, ako bojkotuje Žide ter prepoveduje častnikom obiskovati njihove družbe itd., dokler mu socialni poslanci niso pojasnili, da je Galgoczyjeva žena — tudi Židinja.

Prav ostro sta govorila proti Galgoczyju in brambovskemu ministru posl. Breiter in Pernerstorfer.

Minister Welsersheimb je izjavil, da se noče baviti z novimi pritodbami, ker bi se sicer razprave o dogodkih v 10. voju zavlekle do brez krajnosti ter je le svaril, da bi se vojaštvo zaupalo vodstvu politikov.

Posl. Choc je govoril češko.

Pri glasovanju se je nujnost odklonila ter se razprava prekinila. Proti so glasovali tudi Poljaki, katerih narodnost je bila vendar pri stvari najbolj prizadeta.

Danes je zopet seja.

Sprememba opravnika.

Iz obsežnih priprav in pomnoženih odsekov se je z vso pravico pričakovalo nekaj popolnega pri osnovni državnozbornskega opravnika. Predvsem se je obetalo, da se bo z novim opravnikom onemogočila obstrukcija ter se bodo sploh odpravile zastarele ovire hitrega parlamentarnega delovanja. Sedaj je opravek v načrtu izgotovljen, a v njem ni ničesar, kar bi opravičilo gojene nade. Le dva predloga sta v novem načrtu, ki bi se mogla smatrati za nekako izboljšanje sedanjega opravnika, a tudi ta dva predloga nista naperjena proti obstrukciji, temuž govorita le za razširjenje interpelacijskega prava. Prva teh predlog določa, da mora minister na stavljeno interpelacijo v teku šestih tednov odgovoriti. Vsled druge predloge bo le zbornica sklenila, ali se otvori o nujnem predlogu debata ali ne. O večji disciplinarni moči predsedništva, o pomnožitvi cenzure in o sredstvih zoper razne podivjanosti v parlamentnem življenju pa sploh ni v načrtih govora. Olajšavo za delovanje v odsekih pomeni

demon, ki ljubi drugo, ne nje. Da ji stekleničko s čarovno tekočino. Ko je zaspal, naj ga polije z njo, dene naj mu roko na srce in izdal ji bo svojo skrivnost. Nato se Lidora odstrani.

V Loretto divja ljubosumnost. Ko se Azrael vrne in pri nji zaspi, stori kar ji je velela Lidora. Azrael se izda, da ljubi še vedno le svojo ženo, angela Nefto. Loretta ga polije s čarovno vodo in žeži na čoln.

Iz Azraelovega telesa bukne ogenj zagrmí in treščí, Azrael pa se zvija v strašnih bolečinah brez moči in zavesti. Izhaj in angeli se pričajo za Azraelovo dušo; tedaj prihití Klotilda z nuni, ki rešijo ranjenca v samostan.

IV. dej. 1. del. Na dvorišču samostana. Na desni bolnišnica, v ozadju cerkev, na levi izhod. V kotu oltar Marije Device. Iz cerkve, kjer pojó nune, stopi Klotilda. Rešila je Azraela, ki ga je smrtno ranila Loretta. Povedati mu svoje ime, je prepovedal le tedaj, če rešiti se more. Azrael pekla in tedaj, Bog. Rešiti se more. Azrael pekla je med vrati v peklu vse molitve!

Azrael pride iz bolnišnice. Leto, ki mu ga je dovolil Lucifer preživeti na zemlji, se bliža koncu — vrniti se mora zopet v peklo. Brez duše se vrača med proklete in že nocoj bo pogubljen

določba, da bodo v bodoče odseki sklepni že, ako je tretjina udov navzočna, dočim je dosedaj bila potrebna polovica. Dosedaj je bilo za vsako predlogo potrebno prvo branje, v bodoče se bo to zgodilo le, ako se bo prvo branje izrecno zahtevalo. Meritorno sklepanje v prvem branju o

rajo razpravljati že v prvi seji ali pa vsaj v prihodnji. Toda kaj pa se zgodi, ako se vloži cela kopica nujnih predlogov, kakor se je to zgodilo pri zadnji obstrukciji ter se ne bodo mogli razpravljati ne v dotični, ne v prihodnji seji? O nujnosti predloge bo tudi v bodoče odločevala dvetret-

Politične vesti.

— Nove načrte za spremembo opravnika je izdelal dr. Körber ter jih bo, kakor brž bodo tiskani, predložil odseku.

— Reforme lekarništva. Na Dunaju se je vršila dne 4. t. m. konfe-

obatoječo iz policijske čete, deloma pomorili, deloma ujeli.

Dopisi.

Z Notranjskega. (Ogri na Kranjskem.) Pred nekaj leti na pravila je ogrska kreditna banka na Reki — židovsko podjetje — veliko parno opekarno pri Mali Bukovici nedaleč od Ilirske Bistrice. Če samo kreditna banka mastne dividende poteguje, se bore malo ozira na domačine. Uradniki so navadno ogrskega ali italijanskega mišljenja in postopajo z našenci kaj kruto. Pač je imela banka v zadnjem čas oskrbnika, klerikalca Uršića, po rodu Hrvat. Le-ta ni nič bolje postopal z ubogimi delavci. Trpinčil jih je kakor živino. Ko so pred letom delavci zahtevali zvišano plačo, najel je polentarje, potem pa domačine spodil iz dela. In domači so k temu molčali, da, še več, Uršić je kakor prej tako i nadalje pridno zahajal v razne gostilne, povsod je imel prijateljev na izbero. No, pa saj je bil tudi prefrigan ta hrvatski klerikalec. Zadolžil se je pri vseh svojih prijateljih črez glavo, opeharil razne tukajšnje tvrdke za večje svote, med njimi tudi trnovsko klerikalno posojilnico. Zlobni jeziki govoré, da Uršić ni brez denarja in da je baje večjo svoto shranil pri nekem gostilničarju blizu opekarne, drugi zopet govoré, da dolguje večje svote v Št. Petru in Postojini. Skratka, tovarna ga je na naglo odslovila in Uršić je izginil. Za nadomestilo poslala je kreditna banka semkaj zopet krivonosca Bergerja. Opekarski mojster je pa Madjar Feltn, kateri z delavci grdo ravna. Jud, odnosno Madjar naj bi lepo ravnala z našimi trpini? kdo se ne smeje! Omeniti moramo, da niti Berger, niti Feltn ne znata drugoga slovenskega, kakor kako psovko. Kdaj se bodemo Slovenci otesili teh neznosnih razmer? Dokler bodemo videli v osehah krivonoscev, oziroma Nemcev in Madjaronov neko zvišeno bitje — gotovo ne.

Iz Novega mesta. Mato Mrače, sodni adjunkt v Šmarjah na Štajerskem, je umrl 4. marca t. l. v Kandiji v bolnici usmiljenih bratov. Rodil se je v prelepi vasi Zapotok, občina Sodražice, ribniške doline, l. 1866. kot edini sin. V spominskih knjigah se bere o njem sledeče: Vzgojen učenec, bistrega duha, vse hvale vrednega obnašanja, drugi učenci ga smatrajo za izvanrednost. Ni čuda, da ga njega oče, krošnjar, pošlje v Ribnico v IV. razred. Dovolj podkovan v nemščini, napravi vsprejemni izpit na ljubljanski gimnaziji l. 1878. Maturiral je l. 1886. Ker ga stariši niso silili v semenišče, odloči se za pravne študije in vpiše na vseučilišče v Gradcu. Hudo, kakor mnoge študente slovenskim dijakom, se mu godi, a ve si pomagati. V III. latinski se je že začel učiti češčine, pozneje ruščine in poljščine. Zadnja se mu je tako priljubila, da jo je študiral s pravo strastjo. Začel je prevajati iz slovenske literature in prevode pošiljal vsem slovenskim časopisom. »Narod«, »Slovenec«, »Edinost«, »Soča« itd. so prinašale, dovršene prevode v podlistku, pod imenom Mato, Vrnilež, M. M. Drugo leto svojih pravnih študij vpiše se na Dunaju, z namenom, dobiti eno Knafljovih ustanov. — Prosi, a ne dobi. Vrne se nazaj v Gradec. Ko še isto leto išče dr. Srnec v Celju stenografa, preseli se v Celje. Tam se je navzel šele pravega narodnega življenja in začel predstavljati veliki poljski roman »Z ognjem in mečem«. Prišedši domov na počitnice, dovrši to delo in izroči »Slovenski Matici« v Ljubljani, katere je tudi izdalca pozneje. Leta 1890. napravi drugi državni izpit in vstopi s posebnim dovoljenjem k sodišču v Ribnici, odtod se preseli k okrožnemu sodišču v Novo mesto. Takaj pa preneha njegova literarna delavnost, posveti se popolnoma svojemu stanu. Na pozive nekaterih urednikov, naj postane poročevalec poljske literature, se niti ni odzval. V družbi vaselj je bil sila odločen, da v življenju, dasi ni bil pevec; vendar se je kaj rad pokazal

Marija Ivanovna pl. Gorlenko-Dolina

komorna pevka Nj. Vel. carja ruskega in primadona carske opere v Petrogradu.

kaki zadevi, kakor je to v drugih parlamentih, pa tudi po novem poslovniku ne bo mogoče. Stvarni popravki se bodo morali omejiti na navedena dejstva brez dolgotrajne polemike. Jasnost pa se tudi v novem poslovniku pogreša. Glede nujnih predlogov n. pr. se določa, da se mo-

jinska večina, toda brez debate. Ne bo se tedaj smelo po imenskem glasovanju konstatirati potrebna dvetretjinska večina. Kako pa bo potem sploh mogoče v kritičnih slučajih izvedeti, ali je v zbornici potrebna večina?

renca vseh 33 lekarniških gremijev in društev. Sklenilo se je zahtevati: 1. da se priznajo lekarnarjem pridobljene pravice; 2. da se ustanove lekarniške zbornice; 3. da se pomnožijo lekarnice, da dobe asistentje samostojnost.

— Odpoved konkordata na Francoskem. Ministrski predsednik Combes bo v prihodnjem senatu vendarle sprevle konkvat razkazan.

— Boj med Črnogorci in Albanci se je vršil dne 4. t. m. na cesti med Berenom in Belopoljem. Padli so trije Črnogorci in eden Albanec.

— Zoper brambno predlogo se bodo vršile v nedeljo v Budimpešti velike demonstracije. Vse hiše, kjer se bo demonstracija pomikala, bodo v zastavah. V tozadnjem oklicu se pravi, da mora prestolno mesto izjaviti, da ne sprejme večjih vojaških bremen, Avstrija ne sme razpolagati nad skupno armado, ogrski del armade mora pripadati Ogrom. Glavni govornik bo grof Evmontansky Zichy.

— Proti ultramontanska vilna zveza se je ustanovila v Berlinu. Na pozivu je podpisanih nad 400 najodličnejših politikov in učenjakov, med njimi tudi grof Hoensbroech.

— Reforme v Macedoniji. Sultan je pozval vse valije v Macedoniji, naj takoj izpuste zaprte Bolgare. Macedonska krvna osveta je izvršila zopet dva umora v Ohridi. V Vrb-janih je umorila srbskega duhovnika.

— Ustaši na Filipinih so se polastili mesta Ous ter ameriško posadko,

na veke. Klotilda ga zadržuje, Azrael pa ji prizna, da jo ljubi, ker mu je v bolezní izkazala toliko dobrega. V sreči vztrepeta Klotilda ter mu izda nehoté svojo ljubezen. Tedaj prešine Azraela misel, da bi izvedel v peklo seboj Klotilda in s tem odpolnil svojo prisego Luciferju. Tedaj ga prosi Klotilda, naj gre z njo molit. Potem hoče z njim kamorkoli, četudi v peklo. Azrael se brani, a Klotilda ga prosi in siloma vede k oltarju Marije. Demoni se vesele, da dobé novo žrtev, angeli pa molijo za Azraela in Klotildo. In Klotilda poklekne z Azraelom ter moli glasno: „Ave Maria, gratia plena, dominus tecum... Jesus!“

Azrael moli jecljaje za njo in kliče: „Jesus! Jesus! — in rešen je... Nebo se odpre, otvorijo se nebesa prikažejo se angeli in pojó: „Sancta Maria, mater Dei!“

Azrael se izpremeni v angela, Klotilda postane hipoma angel Nefta, soha Marije se zasveti v čarobnem blišču, iz nebes zvené radostni zvoki, saj je Marija premagala Luciferja — Nefta in Azrael, obsipana od dežja dehtečih rož, pa se vračata srečna med blažene nebeščane...

Komente baron Alberto Franchetti, sorodnik Rothschildov, živi v

Reggio Emilia v Italiji. Zložil je že več oper, ki se pojó po vseh velikih odrih. Njegovo opero „Cristoforo Colombo“ so uprizorili v Genovi ob proslavi jubileja Kristofa Kolumba ter jo pojó na vsah italijanskih opernih odrih. Opero „Azrael“ pojó prav sedaj v Milanu v velikanskem gledališču „Scala“ Slavni tenorist, umetnik svetovne slave Tamagno poje naslovno ulogo. V Pragi se je pela ta opera v narodnem gledališču nad petdesetkrat. Tenorist Floriansky je pel Azraela, gospa Lauterer-Foerster, sedanja dvorna operna pevka, sorodnica našega skladatelja, profesorja Antona Foersterja, je pela Nefto, naš režiser gospod Aschenbrenner pa je pel ulogo kralja iz Brabant. Nadvojvoda Ludovik Viktor je šel v Pragi to opero poslušati opetovano ter je končno zahteval fotografije vseh solistov. Ravnateljstvo mu je željo seveda izpolnilo. Opera „Azrael“ je nadalje na repertoarju plzenskega in brnskega gledališča ter drugih odrov. Zadnja Franchettijeva opera je „Germania“, ki se je uprizorila pred kratkim na Nemškem. Besedilo opere je zajeto iz zgodovine Napoleonove dobe. Franchetti je modern komponist, ki pa kot Italijan ljubi melodijo.

* * *

Ribničana, s svojo ribniško himno ali pesmijo o »Črnem kosu«. Iz Novega mesta je šel kot adjunkt v Kozje in od tam v Šmarje. Bolehal je dolgo, zdravil se z domačimi zdravili, kazal na zunaj življenje, v sebi pa nozil kal jetike, katera je pretrgala zvezo z nami.

—č.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 6. marca.

— **Čujte! Čujte!** »Slovenec« priobčil je včeraj brzojav iz Dunaja, v katerem z debelimi črkami naznanja, da je lepi klub »soglasno najostreje obsodil »Narodovo« pisarenje in hujkanje glede »Slovenske zveze«. To je resnično grozen vdarec za nas! »Edinosti« in reškemu »Novemu Listu« so za sedaj prizanesli, nas so pa z najdebeljšimi črkami »Katoliške tiskarne« do mrtvega pobili. Politični skledolizniki dr. Šusteršiča so nas obsodili, in sedaj smo nekaj izvedeli, o čemur se nam prej niti sanjalo ni. Ta mešana politična gospoda nas obsoja! To je nekaj tako nepričakovanega, kakor če bi nam kdo naznanil — da nas obsoja ljubljanski škof z vsemi svojimi kanoniki. Pojdite se solit, politični ostanki, katere je dr. Žlindra iz vseh kotov dnajškega parlamenta skupaj navedel! Mi se za vaše obsodbe toliko brigamo, kakor se briga kitajska cesarica za prokletstvo rimskega papeža! Pazite raje na to, da se zopet ne osmešite pred celim svetom, kakor ste se osmešili zadnjič pri brambni predlogi! Če obsojate »Slovenski Narod«, vam je s tem preklicano malo pomagano. S tem ste k večjemu dokazali, da ne počenjate drugega na Dunaju, nego da pobirate slino za dr. Šusteršičem. Ta dokaz pa je bil do cela nepotreben, ker že celi jugoslovanski svet davno vé, da ne umete drugega, nego slino za dr. Šusteršičem pobirati. Punctum!

— **Iz goriških učiteljskih krogov** se nam piše: Gospod Grča se je na shodu v Ajdovščini tudi izjavil, da ravno oni pripomorejo, da se vsprejme načrt. Ne vem, koga je mislil s tem »oni«. Ali sam sebe, ali tudi svojo frakcijo. Najbrž nobenega, kakor smo vsi dobro videli. Mislim pa si je: mi pripomoremo, da se načrt ne sprejme, česar pa si ni upal reči, ampak povedal je v nasprotni obliki. Sedaj bi nam vendar le prav prišel davek na tiče, ker drugod ni virov in studencev. Užitičina na meso, vino, žganje je že tam v varnem; na pivo ne gre in ne gre. Samo še na tiče ostaja! A ne samo na »tiče s perjem«, ampak tudi na »druge tiče« bi bilo dobro naložiti davek! Vsakikrat 1 krono, pa bi se učiteljsvu plače povišale!

— **Repertoire slovenskega gledaliča.** V nedeljo, dne 8. t. m. sta dve predstavi: popoldne ob pol. 3. uri čarobna bajka »Sneguljčica« kot otroška predstava pri nižjih cenah. Zvečer se ne more vršiti premijera velike operne novitete »Aračela«, ker je vojaška godba za zadnji dve generalni izkušnji v soboto in nedeljo zadržana ter se je morala noviteta zatorej preložiti na torek, dne 10. t. m.

— **Koncert Gorlenko-Dolina.** Gospa pl. Gorlenko-Dolina je priredila začetkom marca na Dunaju koncert, o katerem so prinesli »Nar. Listy« nastopni dopis: »Danes se je vršil veliki koncert slavne ruske umetnice gospe Marije I. pl. Gorlenko-Dolina v veliki dvorani Glasbenega društva pri ogromni udeležbi občinstva, zastopnikov diplomacije, tiska, umetniškega sveta, poslancev in izbrane slovanske družbe. Bil je to velik trijumf, pravi festival slovanske Muze. Že pri prvem nastopu je žela gospa Gorlenko-Dolina slavo, viharno ploskanje je grmel po dvorani, ko je pela divno romanco Ratmira »Ona muže radost«. Navdušenje je pa doseglo svoj vrhunec, ko je češki zapela dovršeno krasno dve poslednji kitici »Uspavanke« iz »Hubičke«, kar je morala umetnica vled neprestanega ploskanja ponavljati. Sanzacijski uspeh je dosegla umetnica z vsemi ostalimi točkami sporeda, obsežajočega skladbe ruskih mojstrov, zlasti pa pri ljubki, šegavi pesni Kjuja: »U nas to v doma«, ka-

tero je morala ponavljati. S sijajnim uspehom je spremljala gospo Dolina na klavirju nadarjena sestra Oskaria Nedbala, gđ. M. Nedbalova. Gospa Dolina je bila obsipana z vencami in šopki, ki so jih ji poklonili: člani tukajšnjega ruskega poslanstva, »Slovenska beseda«, gledališko društvo »Pokroki«, Ruskijski Kružok na Dunaju, pravoslavni Čehi na Dunaju, Kružek ruskih studentov in cela vrsta umetnikov in skladateljev du najskih ter zasebnikov. Prekrasen šopek ji je poklonil kot »veliki častilec« František Ondříček, ki se je pravkar vrnil s Peterburga. Navdušenja tega večera ni možno popisati. Umetnici je priredilo dijaštvo burne ovacije pri odhodu.

— **Veliki ruski koncert gospe M. I. pl. Gorlenko-Dolina.** Ruska pevka je koncertovala 2. marca na Dunaju in 3. in 4. marca v Budimpešti, povsod z največjim, si najim uspehom. Budimpeštanske kritike jako hvalijo krasen glas in najpopolnejšo umetnost gospe Doline. »Pester Lloyd« piše o koncertu dne 3. t. m.: Aristokratski klub je priredil svojim članom in gostom zanimivo muzikalno znanje in velike umetnostne užitke. Slišali smo v koncertu rusko komorno pevko itd. »visoko umetnico odličnih kvalitete«, »s svojim močnim, obsežnim altom je pela gospa...« v ruskem, francoskem in nemškem tekstu. »Viharno so jo klicali in pozdravljali...« V gospodični Nedbalovi smo spoznali izvrstno šolano pianistino s polnim temperamentom in umetnostjo... »Koncert je bil razprodan. Po koncertu predstavili so se umetnici dvorni maršal grof Ludovik Apponyi s soprogo, grof Bela Stehényi, naučni minister dr. Wlassies in mnogo drugih ogrskih magnatov. Po koncertu prirejali so ji v aristokratskem kazinu velike ovacije. En dan pozneje pa je imela veliki koncert z orkestrom z velikim, lepim vspehom. Kritike o njem pridejo danes v Ljubljano. »Journal« piše: »Glas gospe Gorlenke je pastozen, polno doneč, mehak alt omamljivo miline, najplemenitejši izsolan, ter se uda vsem najplemenitejšim intencijam umetnice. Predavanje ruske primadone kaže poleg formalne noblesse gorak čut in najbogatejšo izrazovitost, s katero gospa enako karakteristično v razpoloženi mehke sentimentalnosti kakor ritmično živahne veselosti in nežno ljubke pikantnosti izraža...« »pela je vse točke veleznanimivega sporeda mojstrsko in je žela za svoja fino cizelizirana predavanja opetovano najvišarnejše aplavze«. Enako hvalno pišejo drugi nemški in ogrski listi: »Pester Tagblatt«, »Politisches Volksblatt« itd. Gospa pl. Dolina nas bo previkrat seznanila z ruskimi modernimi skladbami. Že spored, za Ljubljano prezanjativ, je zmožen razumno slovensko koncertno občinstvo v dvorano privabiti. Velika umetnica prihaja z velikim zanimanjem in veseljem v Ljubljano. Naj bi ljubljansko koncertno občinstvo tudi primerno pozdravilo ljubeznivega in odličnega gosta ter simpatijo vračalo s simpatijo. V Ljubljano dospe noč ob pol 6. uri z brzovlakom. Njen zastopnik dr. Kusák z Dunaja je došel danes zjutraj.

— **Koncert N. Slavjanske v Gorici** je bil za goriške razmere naravnost velikanski. Nad 700 oseb se je zgnelo v dvorano hotela »Central«, po ogromni večini Slovenci, malo Lahov in precej Nemcev, večina tujcev. — Pevski zbor je dosegel popoln vspeh. Nadino Slavjansko je občinstvo viharno pozdravljalo. Po prvem delu je dobila ob burnem ploskanju prekrasen šopek, izdelan po izvrstnem narisu, s slovanskimi trakovi in napisom: Русской пѣсеньи — »Русский кружокъ в Гориці«. (Ruski pesmi — »Russkij kružok« v Gorici). Nato je zadonel z zahvalo po dvorani — naš »Naprejš« Navdušenje velikansko! — »Русский кружокъ« je povabil potem gospo Nadino in nje g. soproga v svojo sredo, kjer je bila zopet presrečno pozdravljena.

— **Svarilo pred sleparskimi podjetji s srečkami.** Na podstavi zanesljivih informacij nam je mogoče obvestiti kar najodločnejše svarilo pred sleparskimi podjetji s srečkami. Ta podjetja so: 1. Nizozemska kreditna banka; 2. Trgovska in kreditna banka (Ivan Lüdke); 3. Internacionalna menična in efektna banka (A. Steinkens); 4. Komisionalna in bančna kupčija (»Fortuna«); 5. Premijarna in efektna banka (imetničnik F. Stroetzel); 6. Bančni zavod »Niederlande« (imetničnik Karl Gabs); 7. Narodna rentna in kreditna banka v Amsterdamu (imetničnik Rührop); 8. Fondsen-banka v Hagi (imetničnik Mr. A. E. Haantjes); 9. Haška trgovska banka (imetničnik (S. Halamek). — Ta podjetja imajo najetih mnogo agentov, ki potujejo po Avstrijsko-Ogrski ter se trudijo zlasti med ubožnejšim prebivalstvom z lažnjivim prigovarjanjem in obetajoč

zapeljiv dobiček pridobiti naročnikov na srečke svojih podjetij. V zadnjem času so se pritožbe avstrijskih državljanov zlasti zoper poslovanje Nizozemske kreditne banke v Amsterdamu izmed zgoraj označenih podjetij — ki se peča s prodajanjem v Avstriji nedopuščenih sredstev na obroke, tako močno pomnožile, da se mora iz tega sklepati na pomnoženo delovanje agentov te banke.

— **Predavanja v splošnem slovenskem ženskem društvu.** Poleg bogate in lepe knjižnice so splošnemu slovenskemu ženskemu društvu predavanja glavno sredstvo, s katerim deluje za izobrazbo svojih članic in somišljenikov. Kakor v prejšnjih sezonah, priredi društvo tudi v sezoni 1903/4 več javnih predavanj in tudi posebnih predavanj za članice v društvenih prostorih. V tem društvenem letu je prvi predaval gospod vseučiliški profesor in ruski državni svetnik dr. Vinko Šercl, ki je imel minolo nedeljo prekrasno, učnjaško temeljito, izredno zanimivo predavanje v najlepši slovenščini o mutastih jezikih in pantomimiki v »Mestnem domu«. Žel je za svojo izbrano sestavljeno predavanje viharno priznanje v nenavadno velikem številu došlih poslušalk in poslušalcev. Gosp. vseučiliški profesor, rodom sicer Čeh, govori gladko, bogato in izbrano slovenščino, zato se že danes kaže najživahnejše zanimanje za njegovo II. predavanje. V društvenih prostorih bo predavala v slučaju dežja že to nedeljo gđ. Hubmajerjeva »O reformi oblek in o škodljivosti korseta«. Če bo lepo vreme, se predavanje preloži na prihodnjo nedeljo, na kar so članice opozorjene. Prihodnji petek se začne pouk v risanju krojev. Oglasila članice sprejema gđ. A. Kadivčeva do prihodne srede (Prešernove ulice 36).

— **Društvo tiskarjev na Kranjskem.** Kako blagodejno lahko tudi majhno društvo vpliva in deluje na korist svojih članov, če veje v njem pravi duh, nam kaj živo dokazuje letno poročilo tega društva, ki se je te dni razdelilo med člane. Iz letnega poročila je posneti, da je društvene posle opravil odbor enajstih članov in zato imel 17 sej. Društvo je imelo člane razen v Ljubljani še v Novem mestu, Kranju in Kamniku. Pomočnikov Šeberjeve tiskarne v Postojni žal, nikakor ni bilo pridobiti za društvo. Koncem prošlega leta je štelo društvo 6 častnih članov, 127 rednih članov in 3 onemogle. V poročilu se posebno naglašajo: vpeljava tehničnih predavanj (teh je bilo 10), ustanovitve nove tiskarne Drag. Hribarjeve, urejene tarifne razmere po vsej deželi in ministrski odlok z dne 19. novembra 1902. l. — Računski zaključek pa izkazuje, da je imelo društvo sledeče dohodek: članski prispevki so znašali 8015 K 80 h, vpisnina 6 K, naloženi denar je prinašal društvu 1431 K 8 h; drugih dohodkov je bilo: poravnalni zneski zveze so znašali 2974 K 79 h, Kranjska hranilnica je darovala 100 K, g. A. Slatnar, tiskarnar v Kamniku, je daroval 30 K, in razni dohodki v znesku 702 K 12 h. Vseh dohodkov je bilo 13.259 K 79 h. — V prošlem poslovnem letu je društvo podpiralo 368 oseb s 6909 K 16 h, in 63 bolnikov 931 dni z 2211 K 16 h, 9 brezposelnih članov 148 dni z 296 K, 282 potujočih članov drugih društev 1440 dni s 1728 K. 3 onemogle člane 156 tednov s 1924 K, 10 sirot 111 mesecev s 642 K in 1 vdovo 9 mesecev s 108 K. Izplačana pogrebna znaša 400 K, za izobraževalne namene se je izdalo 894 K 78 h, zavezi se je poslalo 2385 K 10 h, in drugih stroškov je bilo 1425 K. Če primerjamo vsoto izdatkov z vsoto prejemkov, vidimo, da znaša presežek 1245 K 75 h. Koncem leta 1902. je imelo društvo 35.558 K 99 h premoženja. Društvo ima tudi obsežno knjižnico, ki šteje 863 zvezkov. Iz knjižnice si je 760 oseb izposodilo v prošlem letu 1102 knjigi. — Društvo ima v soboto zvečer, dne 7. t. m. v Hafnerjevi pivarni svoj redni občni zbor.

— **Ljudski shod v kazini.** Politično društvo »Bodočnost« priredilo je včeraj zvečer v kazinskem steklenem salonu javen ljudski shod, na katerem je poročal gosp. Etbin Kristan v tri ure trajajočem govoru o političnem položaju v Avstriji in o drugem železničarskem kongresu na Dunaju. G. Zawadil je govoril o železničarski organizaciji. Shod je bil izredno dobro obiskan.

— **Shod pekovskih pomočnikov.** Včeraj popoldne priredila je krajna skupina Ljubljana zveze pekovskih pomočnikov v Avstriji zborovanje, katero je bilo precej dobro obiskavano. Govorili so o položaju pekovskih pomočnikov, o razmerah v pekovskem obrtu in o nadomestnem

pošitku Skerbec, Urbar, Avbelj in Karlič. O položaju vajencev je govoril pekovski pomočnik Uder. Skerbec je predlagal zastran nadomestnega požitka nastopno resolucijo: Shod pekovskih pomočnikov dne 5. t. m. v gostilni »pri kroni« izreka energičen protest proti nevdržanju zakonitega nadomestnega požitka. Na shodu zbrani se obračajo na ces. kr. deželno vladu z vprašanjem, kako to pride, da se z izjemo dveh ali treh pekovskih podjetnikov, pri vseh drugih ta privilegij obdrže in zakon, ki obstoji že od 16. januarja 1895 nebržižno akoli leta in leta krši. Z ogorčenjem pa morajo zbrani konstatirati, da obrtna oblast v kljub že večkrat napravljenim ovadbam to nezakonito postopanje pekovskih mojstrov še nadalje z mračnim očesom opazuje. Današnji shod se zategadelj obrača na c. kr. deželno vladu s prošnjo, da se obrtni oblasti zaukaže zakon o nadomestnem pošitku nemudoma upegljati, Tukaj zbrani spričujejo, da jim je z upeljavo zakonitega prostega dne v tednu resna stvar. Ta resolucija je bila s pristavkom, da dvakratni po 6urni nadomestni pošitek odpravi in namesto tega upelje vsak teden zakoniti prosti dan, soglasno sprejeta.

— **Zborovanja.** Jutri ob 1/9. uri zvečer vrši se v Hafnerjevi pivarni na Sv. Petra cesti redni celoletni občni zbor društva tiskarjev na Kranjskem. — Istega dne ob 1/8. uri zvečer vrši se v Auerjevi gostilni občni zbor bolniškega in podpornega društva pomožnih in zasebnih uradnikov za Kranjsko.

— **Papir ukradel** je neznan tat trgovcu Matiji Supanu na Dunajski cesti iz zaklenjenega podstrešja. Bili so stari časniki: »Neue Freie Presse«, »Grazer Tagespost« in »Grazer Tagblatt«. Vsega papirja je bilo okoli 50 kg.

— **Restavracijo na južnem kolodvoru** bode prevzel g. Franc Pečnik, posestnik in hotelier v Šoštanju. Sedanjí restavratör g. J. Hafner se v kratkem preseli v Gradec.

— **Na Bavarsko** se je odpe ljalo danes ponoči 230 hrvatskih delavcev.

— **V Ameriko** je odpotovalo danes ponoči z južnega kolodvora 71 izseljencev, 43 s Hrvatskega in 28 s Kranjskega.

— **Društvena godba** priredi v soboto, dne 7. t. m. v »Narodni kavarni« koncert. Začetek ob 9. uri zvečer. Vstopnina prosta.

— **Najnovejše novice.** Leopold Wölfling je zaprosil solnograško občino za domovinske listine. Odgovorilo se mu je, da se v matrikah ničesar ne nahaja, kar bi dokazovalo, da ima pristojnost v Solnogradu. — Biški predsednik ogrske magnatske zbornice grof Karoly je postavljen pod kuratel. Kurator je njegov starejši sin. — Umrli je srbsko-pravoslavni metropolit v Mostaru, Perović. — Potres so čutili včeraj v Karlovih varih in Hebu. — Viharji na francoskem nabrežju so zahtevali novih žrtev. Blizu Nantesa se je potopila z vsem moštvo večja ladja, katere ime in narodnost ni znana. — Pariški mestni zastop je izrekel praškemu županu šoželje na smrti Riegerja. — V Kruppovih tovarnah so napravili kovači štrajk. — Proti naselitvi jezuitov na Nemškem se prirejajo protestni shodi po celi državi. — Samomor dveh prijateljic. V Mühlheimu pri Kolinu sta skočili dve deklici iz uglednih rodbin skupno v Reno, ker sta bili zaljubljeni v enega in istega moškega. — Poneverjenje. Pri posojilnici v Schönbachu na nemškem Češkem je po neverili blagajnik Kraul 12.000 K ter zbežal. — Zblazneli brivec Fr. Müller v Meranu je prerezal vrat svoji ženi, vajencu in samemu sebi. — Tri nove lekarne so otvorili v Zagrebu.

— **Verska nestrpnost.** V Grebinjah na Koroškem se je babica Marija Rainer poročila s protestantom Jos. Huberjem. To je župnika Mayerja tako raztogotilo, da je napravil vlogo na občinski svet ter zahteval, naj se novo poročena iztirata iz občine, češ, da živita v divjem zakonu (konkubinatu), ker zakon pred luteranskim pastorem ni veljaven. Tudi je nepostavno (!), ako ima luteranska babica opraviti s katoliškimi otroci.

— **Vatikanske kupčije.** Za veliko jubilejno slavnost je bilo iz danih 75.000 vstopnic v vatikansko cerkev. Dasi so imele vstopnice napis »brezplačno«, se jih je vendar ogromna večina prodala. Vatikanski služabniki so jih prodajali s pomočjo portirjev v hotelih po 50 do 100 lir, sedež pa celo do 200 lir. Brez napitnine pa je le redko kdo dobil vstopnico. Sicer se pa mora vatikanskim hlapcem le prav dati. Najdražja stvar na svetu je pač neumnost.

Književnost.

— **„Ljubljanski Zvon“.** Vsebinske marčevega zvezka: 1. A. Aškerc: Nadežda Gareva. Macedonska drama. 2. Jos. Jeranov: Heautontimorumenos. Povest. (Konec prihodnj.) 3. tb.: Spomini. Pesem. 4. I. Vavpotič: Manes v Hagenbundu. (Konec.) 5. Ivan Prosek: Ščip. Pesem. 6. Ivan Kavčič: Roža. Pesem. 7. Josip Dolinar: Trenotki iz učiteljskega življenja. I. Črtice. 8. Samo Vasiljev: Ob pustu. Pesem. 9. Ivan Romanov: Pismo. Pesem. 10. Podlimbarski: Potresna povest. (Dalje prihodnj.) 11. Utva: Plamenčki. Pesem. 12. Dr. H. Dolenec: O gozdu in nekaterih njegovih ljudeh. (Dalje prih.) 13. Dr. Fran Ilešič: O Korytku in drugih prognanih Poljakih. 14. Petruška: V samotnem drevoredu. Pesem. 15. Književne novosti. A. Sever: Anton Aškerc: Balade in romance. — Aleksandrov: Pesmi in romance. — Z.: Družba sv. Cirila in Metoda. — k.: Ročni kašpot. — Mali vitež. — b.: Slovensko-amerikanski koledar. — »Škrata«. — Z.: »Das nationale Leben der Windisch-Bücheln«. — R. Perušek: Stanko Dušič: Myrrha. — R. Perušek: V. N. Korabljev: Nikola Vasiljevič Gogolj. — k.: Matica Hrvatska. 16. Slovensko gledališče. Dr. Fr. Zbanič: A. Drama. — B. Opera. 17. Medrevijami. »Zvonček«. — R. Perušek: Prava hrvatska misao. — »Vienaca«. — »Luča«. — Dr. Fran Ilešič: Belgarska sibirka. — »Slavljanski vek«. — »Slovanski Obzor«. 18. Splošni pregled. Jaroslav Vrchlický. — Slovenija se klanja Ljubljani. — Novi dopisujoči člani ruske akademije. — C. G.: Leonid Andrejev. — Novi ruski pripovedniki. — Julij Verne. — k.: Nova drama Gorkega. — Kipar Rendić — š.: Društvo čeških umetnikov »Majna«. — i.: »Društvo sv. Jeronima«. — š.: Nove češke opere. — Rusko predavanje. — Andrej Rovšek. — k.: Dvestoletnica Peterburga. — O »Ljub. Zvonu«.

Telefonska in brzojavna poročila.

— **Gradec 6. marca.** Sinoči je prišlo v kavarni »Union« do pretepa med slovanskimi in nemškimi dijaki. Povod so dali nemški burši. Graški listi pa zavračajo krivdo na Slovane in ščujejo prebivalstvo proti slovanskim »gostom«.

— **Dunaj 6. marca.** Današnja seja poslanske zbornice je bila prav kratka. V 20 minutah je zbornica rešila pet predlog, tičočih se nekih olajšav Pragi, Tešinu in Bielici.

— **Praga 6. marca.** Bolgarski ministrski predsednik Danev je v imenu bolgarske vlade kondoliral Riegrovi rodbini.

— **Praga 6. marca.** Okrog Heba, Karlovih varov, Ascha itd. so se primerili močni potresi. Sunki se ponavljajo.

— **Budimpešta 6. marca.** V nedeljo priredita neodvisna in socialno-demokratska stranka pred parlamentom in na nekem javnem trgu veliko demonstracijo proti brambni predlogi.

— **Beligrad 6. marca.** V Prilepu so se bolgarski ustaši hoteli polastiti cerkve. Pop Nikolaj Naumović je iskal pomoči pri turški gosposki na kar so ga ustaši ustrelili.

— **Solun 6. marca.** Hilmi-paša je dobil iz Carigrada ukaz, da pusti vsakega macedonskega ustaša ustreliti na mestu, kjer ga dobe.

— **Carigrad 6. marca.** Vlada je — baje »vznemirjena« zaradi mnogih ustaških čet — vprašala ruskega in avstrijskega poslanika, kaj naj stori. Priporočala sta ji, naj vstaško gibanje zatira, a ne da bi klicala novih »vojakov pod zastave«.

— **Pariz 6. marca.** Angleški kralj Edvard pojde v kratkem na Riviero. V Parizu ali v njega bližini bo imel sestanek s prezidentom Loubetom.

— **Kakor je splošno znano, dajejo »Mauthnerjeva«** semena za repo za klavo veliki dobiček. Ravno tako izvrstna in nedosegljiva so Mauthnerjeva semena za zelenjavo in cvetlice.

Borzna poročila.

Ljubljanska

„Kreditna banka“ v Ljubljani.

Uradni kurzi dunaj. borze 6. marca 1903.

Naložbeni papirji.	Dinar	Blago
4 1/2% majeva renta . . .	100 50	100 70
4 1/2% srebrna renta . . .	100 50	100 70
4% avstr. krona renta . .	101 05	101 25
4% zлата . . .	121 10	121 30
4% ogrska krona . . .	99 55	99 75
4% zлата . . .	121 55	121 75
4% posojilo dežele Kranjske	99 75	—
4% posojilo mesta Spletja	100—	—
4% „Zadra“ . . .	100—	101—
4% „bos. herc. žel. pos. 1902“	100 90	101 90
4% „česka dež. banka k. o.“	99 60	100 10
4% „zast. pis. gal. d. hip. b.“	99 60	100 10
4% „zast. pis. gal. d. hip. b.“	101 15	102 15
10% pr.	106 60	107 60
4% „zast. pis. Innerst. hr.“	101—	102—
4% „ogr. centr.“ . . .	101—	101 80
4% „deželne hranilnice“ . .	100 50	101 50
4% „zast. pis. ogr. hip. b.“	100—	100 50
4% „obl. ogr. lokalne železnice d. dr.“ . . .	99 50	100 50
4% „češke ind. banke“ . .	99 50	100 50
4% „prior. Trst-Poreč lok. žel.“	99 50	100 50
4% „dolenjskih železnic“ . .	303—	305—
4% „juž. žel. kup. 1/2%“ . .	100 50	101 50
4% „av. pos. za žel. p. o.“	—	—
Srečke	—	—
Srečke od leta 1854 . . .	178—	188—
„1860“	185—	187—
„1864“	245—	249—
„tiske“	159 25	160 25
„zemlj. kred. I. emisije“ . .	289—	273—
„II.“	284—	288—
„ogr. hip. banke“ . . .	259—	263—
„arbske a. fra. 100—“ . . .	89 25	91 25
„turske“	118 50	119 50
Besedila	19 25	20 25
Kreditne	431—	435—
Inomoške	84—	89—
Krakovske	75—	77—
Ljubljanske	75—	77—
Avstr. rud. križa	55 25	56 25
Ogr.	27 60	28 60
Rudolfove	74—	76—
Salburške	74—	78—
Dunajske kom.	438—	442—
Delnice	—	—
Južne železnice	52 50	53 50
Državne železnice	689 75	690 75
Avstro-ogr. bančne del. . .	1577—	1587—
Avstr. kreditne banke . . .	683 25	684 25
Ogrske	740—	741—
Živnostenske	255—	255 50
Premogokop v Mostu (Brux) .	714—	716—
Alpinske montan	384 50	385 50
Praške želez. ind. dr. . . .	1640—	1645—
Rima-Murányi	478—	479—
Trboveljske prem. družbe .	419—	422—
Avstr. orožne tovr. družbe .	340—	343—
Česke sladkorne družbe . .	154—	156—
Valute	—	—
C. kr. cekin	11 32	11 36
20 franki	19 11	19 13
20 marke	23 44	23 50
Sovereigns	23 96	24 04
Marke	117 12	117 32
Laški bankovci	95 40	95 60
Rubli	253 25	254—

Žitne cene v Budimpešti.

dne 6. marca 1903.

Termin.

Pšenica za april	50 kg	K	7 64
Rž	50	„	6 74
Koruzi	50	„	6 15
Oves	50	„	6 20
„	50	„	6 04

Efektiv.

Mirno, nespremenjeno.

Spominjajte se dljaške in ljudske kuhinje pri igrah in stavah, pri svečanostih in oporokah, kakor tudi pri nepričakovanih dobitkih.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 4. marca: Ivan Pavšek, računski oficijal, 25 let, Resljeva cesta št. 25, Phthisis pulm.

V deželni bolnici:

Dne 4. marca: Ferdo Rak, hlapec, 24 let, jetika.

V hiralnici:

Dne 4. marca: Terezija Perne, dekla, 54 let, splošno oslabiljenje.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 306 m. Srednji zračni tlak 736.0 mm.

Marc	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
5.	9. zv.	740 1	33	brezvetr.	jasno
6.	7. zv.	739 1	— 21	brezvetr.	jasno
	2. pop.	735 7	12 4	sl. jzjah.	jasno

Srednja včerajšnja temperatura 3 6/10, normale: 1 9/10. Mokrina v 24 urah: 0 0 mm.

Zahvala.

(672)

Za mnogobrojne dokaze iskrenega sočutja povodom bolezni in ob smrti našega ljubljanskega, nepoznanega, sedaj v Bogu počivajočega sina, oziroma brata, gospoda

Ivana Pavška
oficijala deželne bolnice

kakor tudi za darovane vence in obilno udeležbo na njegovem zadnjem potu izrekam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem iskreno zahvalo. Posebej se še zahvaljujem za darovane krasne vence in za izkazano zadnjo čast si ljubljanskemu „Sokolu“, prebлаг. g. dež. glavarju O. pl. Deteli, gg. načelnikom in drugim uradnikom ter uslužbencom deželnih uradov, slednjič gg. uradnikom finančne direkcije in drugih ljubljanskih uradov.

Žalujoča rodbina Pavšek.

Od c. kr. finančnega ministrstva imenovano priglasevališče za konverzijo 4 1/2% obveznic skupnega državnega dolga

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

LJUBLJANA

Špitalske ulice števil. 2.

preskrbuje konverzijo skupne rente brez kakov. stroškov.

Za večjo trgovino z mešanim blagom na deželi se išče

učenec

14—15 let star, krepak, zdrav in iz poštene rodbine. Ponudbe pod „X“ na upravništvu »Slov. Naroda« (635—2)

Samostojen

konjski kovač

sprejme se takoj v službo pod jako ugodnimi pogoji pri (600—3) Urbana Weber-ja nasledniku Zališlog pri železnikih.

Dragotin Puc
tapetar
zaloga pohištva mizarske zadruge v St. Vidu
pri Ljubljani
Ljubljana
Gradišče št. 5.

Prodajalka

za trgovino z mešanim blagom se takoj sprejme v službo. Prednost imajo one, ki so vajene tudi drugemu hišnemu delu. Plača ugodna. Ponudbe naj se adresirajo pod: „M. M. 56 v Ajdovščino“ (643—2)

Svojo trgovino

z vso opremo oddam za šest let v najem. Natančneje se izve pri Gustavu Hochu v Deseniču, Hrvatsko Zagorje. (630—2)

„Narodna tiskarna“

proda na svojem stavbišču v Knafovih ulicah v Ljubljani
železno ograjo
s kamenito podlago vred ali brez nje.
Proda se tudi nekaj tuj. tisa ter nekaj smerek.
Ponudbe na upravništvu »Slov. Naroda« do 25. marca t. l.

„Tonhalle“ filharmoničnega društva.

V nedeljo, dne 8. marca 1903

dopoludne ob pol 12. uri

KONCERT

orkestra berlinskih glasbenikov
(70 umetnikov).

Dirigent:

Rihard Strauss.

Program:

Ouvertura k žaloigri „Egmont“ spisal Goethe L. v. Beethoven.
Ouvertura „Entre Acte iz Messidor“ Alfred Bruneau.
Predigra k „Die Meistersinger von Nürnberg“ Rihard Wagner.
„Iz Italije“, simfonična fantazija, op. 16 Rihard Strauss.
Na Campagni (Andante).
Na rimskih razvalinah (Allegro molto con brio).
Na obali Sorrenta (Andantino).
Napolitansko narodno življenje (Allegro molto).

Sedeži po K 7—, 6—, 5—, 4— in 3—; stojišča po K 2—; dijaške vstopnice po K 1-50 pri

Otonu Fischer-ju, trgovina z muzikalijami, Ljubljana, „Tonhalle“, (477—6)
in isti dan dopoludne pri blagajni.

Veliko iznenadenje!

V življenju še ni bilo enake prilike.
500 komadov za gl. 180.

1 prekrasno pozlačena, 36 ur idoča precizijska anker ura s sekundnim kazalcem, natančno idoča, za kar se 3 leta jamči, 1 moderna svilena kravata za gospode, 3 komadi ff žepnih robcev, 1 gosposki prstan s ponarejenim žlahtnim kamnom, 1 dulec (ustnik) za smotke iz jantarja, 1 elegantna damska broža (novost), 1 prekrasno žepno toaletno zrcalce, 1 usnjat mošnjiček za denar, 1 žepni nožek s pripravo, 1 par manjšetnih gumbov, 3 naprsni gumbi, vsi iz double zlata s patentiranim zaklepom, 1 mični album s slikami, obsegajoč 36 najkrasnejših slik, 5 šaljivih predmetov, ki vzbujajo tako pri mladih kakor pri starih veliko veselost, 1 jako koristno navodilo za sestavljanje pisem, 20 predmetov, potrebnih za dopisovanje, in še 400 raznih predmetov, ki so v domačiji neobhodno potrebni. Vse skupaj z uro vred, ki je sama tega denarja vredna, velja samo gl. 180. Razpošilja proti poštnemu povzetju, ali če se denar naprej pošlje

dunajska razpošiljalna tvrdka
Ch. Jungwirth, Krakov A/15.
NB. Za neugajajoče se vrne denar.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

C. kr. ravnateljstvo drž. železnice v Bejaku.

Izved iz voznega reda.

veljaven od dne 1. oktobra 1902. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Praga čez Trbiž. Ob 12. uri 24 m ponoči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Aussee, Solnograd, čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m zjutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m dopoludne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 3. uri 56 m popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vare, Heb, Francove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko, na Dunaj čez Amstetten. — Ob 10. uri ponoči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo. (Trst-Monakovo direktni vozovi 1. in II. razreda.) — Praga v Novo mesto in v Kočevje. Osonni vlaki: Ob 7. uri 17 m zjutraj v Novomesto, Straža, Toplice, Kočevje, ob 1. uri 5 m popoldne istotako, ob 7. uri 8 m zvečer v Novomesto, Kočevje. Prihod v Ljubljano juž. kol. Praga iz Trbiža. Ob 3. uri 25 m zjutraj osonni vlak v Dunaj čez Amstetten, Monakovo, Inomost, Franzensfeste, Solnograd, Linc, Steyr, Isl, Aussee, Ljubno, Celovec, Beljak. (Monakovo-Trst direktni vozovi 1. in II. razreda.) — Ob 7. uri 12 m zjutraj osonni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 17 m dopoludne osonni vlak v Dunaj čez Amstetten, Lipsko, Prago, Francove vare, Karlove vare, Heb, Marijine vare, Plzen, Budejevice, Solnograd, Linc, Steyr, Pariz, Genevo, Curih, Bregenc, Inomost, Zell ob jezeru, Lend-Gastein, Ljubno, Celovec, St. Mohor, Pontabel. — Ob 4. uri 44 m popoldne osonni vlak v Dunaj, Ljubna, Selzthal, Beljaka, Celovca, Monakovega. Inomosta, Franzensfesta, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m zvečer osonni vlak v Dunaj, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla, čez Selzthal iz Inomosta, Solnograda. — Praga iz Novega mesta in Kočevja. Osonni vlaki: Ob 8. uri 44 m zjutraj iz Novega mesta in Kočevja, ob 2. uri 32 m popoldne iz Straže, Toplice, Novega mesta, Kočevja in ob 8. uri 35 m zvečer istotako. — Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik. Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m zjutraj, ob 2. uri 5 m popoldne in ob 6. uri 50 m nvečer. — Prihod v Ljubljane drž. kol. iz Kamnika. Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m zjutraj, ob 11. uri 6 m dopoludne in ob 6. uri 10 m zvečer.

„ANDROPOGON“

(Iznajdljelj P. Herrmann, Zgornja Poljskava)

je najboljša, vsa pričakovanja prekašajoča sredstvo za rast las, katero ni nikako sleparstvo, ampak skozi leta z nenavadnimi vspehi izkušena in zanjama cena neškodljiva tekočina, ki zabrani izpadanje las in odstrani prah-haje.

Značilno je, da se pri pravilni rabi že čez 4 do 5 tednov, opazi močna rast las, kakor tudi brade, in imajo novo zrastle lasje pri osivelih zopet svojo nekdanjo naravno barvo. — Mnogoštevilna priznanja. Cena steklenice 3 K.

Dobi se v vseh mestih in večjih krajih dežele.
Glavna zaloga in razpošiljatelj v Ljubljani pri gospodu

Váso Petričič-u.

V zalogi imata tudi gg. E. Mahr in U. pl. Trnkoczy v Ljubljani in g. A. Bant v Kranju. Dobi se tudi v Novega mesta v lekarni pri „Angelju“.
Preprodajalci popust. (213—7)

Največja zaloga

oblek

za gospe in deklice, gospode in dečke.

Solidno blago.

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernove ulice 9

svojim p. n. cenjenim odjemalcem vljudno naznanjata, da so mične

* spomladanske novosti *

v zelo velikih izborih v zalogi.

(616—2)

Najpozornejša

postrežba.

Najnižje cene.

Naročila z dežele izvršijo se točno.

Solidno blago.